

Folkhälsomyndigheten

Att skydda barn från tobak och nikotin

Elin Malmqvist, 19 november 2025

Syfte och upplägg idag

- Hur användningen bland barn och unga ser ut
  - Vilka hälsorisker som finns med nikotinanvändning
  - Hur tillgången och efterlevnaden ser ut
  - Varför och på vilket sätt det förebyggande arbetet är viktigt
-

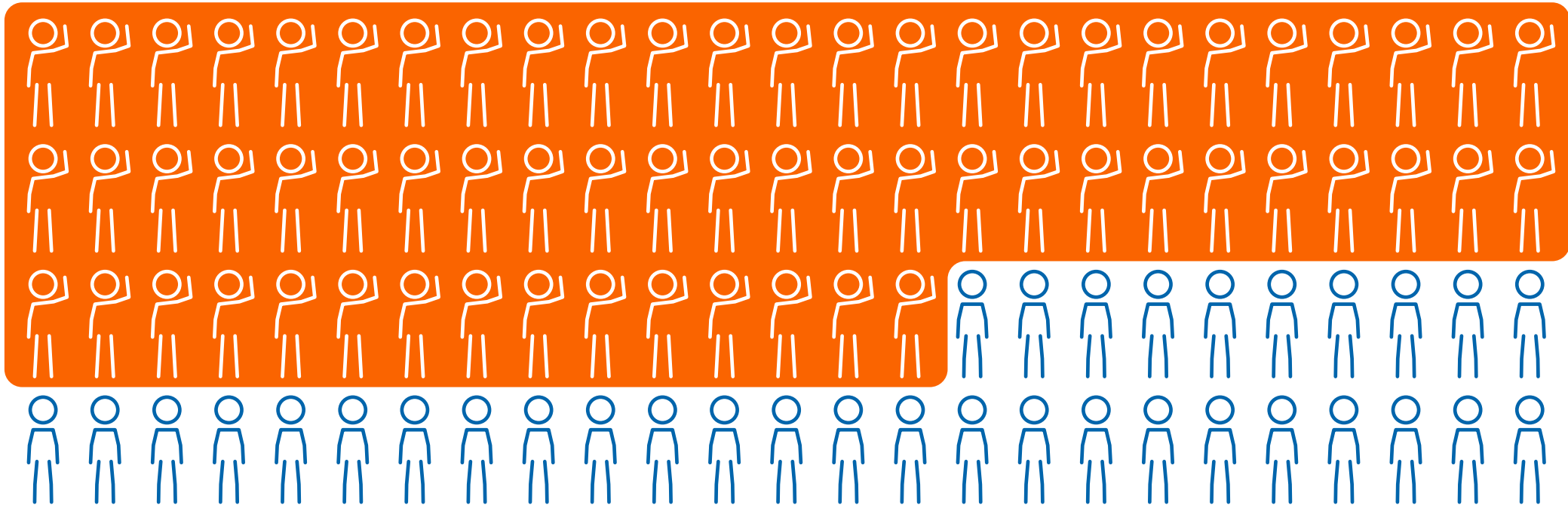

Folkhälsomyndigheten

Användningen av tobaks- och nikotinprodukter bland barn och unga

Nikotinprodukter – en del av barn och ungas vardag

65 %

Av elever i gymnasiet år 2

Elever som provat e-cigarett och nikotinsnus

- 56 procent använt e-cigarett
- 40 procent använt vitt snus

Elever som snusar ofta har fördubblats på 5 år

Barn och unga behöver skyddas mot nikotin

- Starkt beroendeframkallande
- Hjärnan är extra känslig under uppväxten
- Akuttoxiskt
- Kan påverka den psykiska hälsan
- Innebär risker under graviditeten

Ökad risk att ett beroende leder till ett annat

Källor: Folkhälsomyndigheten 2023

Folkhälsomyndigheten

Tillgången av tobaks- och nikotinprodukter

1 700

10 400

Stor tillgång och bristande efterlevnad av åldersgränsen

En normalisering av nikotinprodukter

- Ökad tillgänglighet
- Ökad användning
- Ökad kulturell acceptans
- Normaliserade attityder
- Integration i vardagligt liv

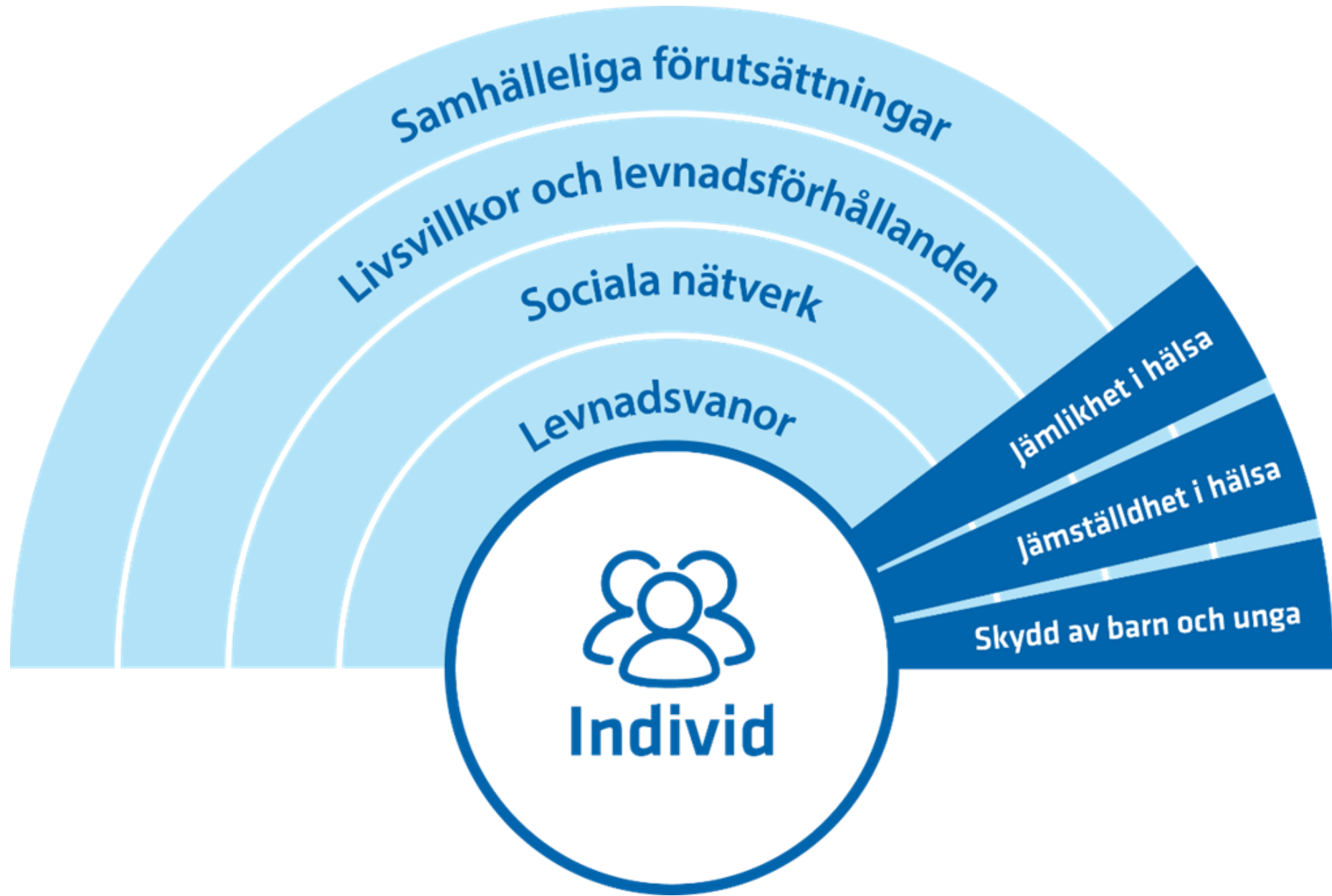

”Jag ser folk runt mig hela tiden som har snus i sig och snusdosor på sig. Det är nästan inget jag reflekterar över längre för det har blivit så vanligt.”

Folkhälsomyndigheten

Tobaks- och nikotinförebyggande arbete

	Riskfaktorer	Skyddsfaktorer
Individen	Adhd Depression Låg självkänsla	Självkänsla
Levnadsvanor	Familjemedlemmars bruk Flera bruk	
Sociala nätverk	Mobbning Kompisars bruk Gruppträck	Föräldrars engagemang
Livsvillkor och levnadsförhållanden	Socioekonomi Låg skolprestation	
Samhälleliga förutsättningar	Reklam för tobak och nikotin Tillåtande normer	Skyddslagstiftning

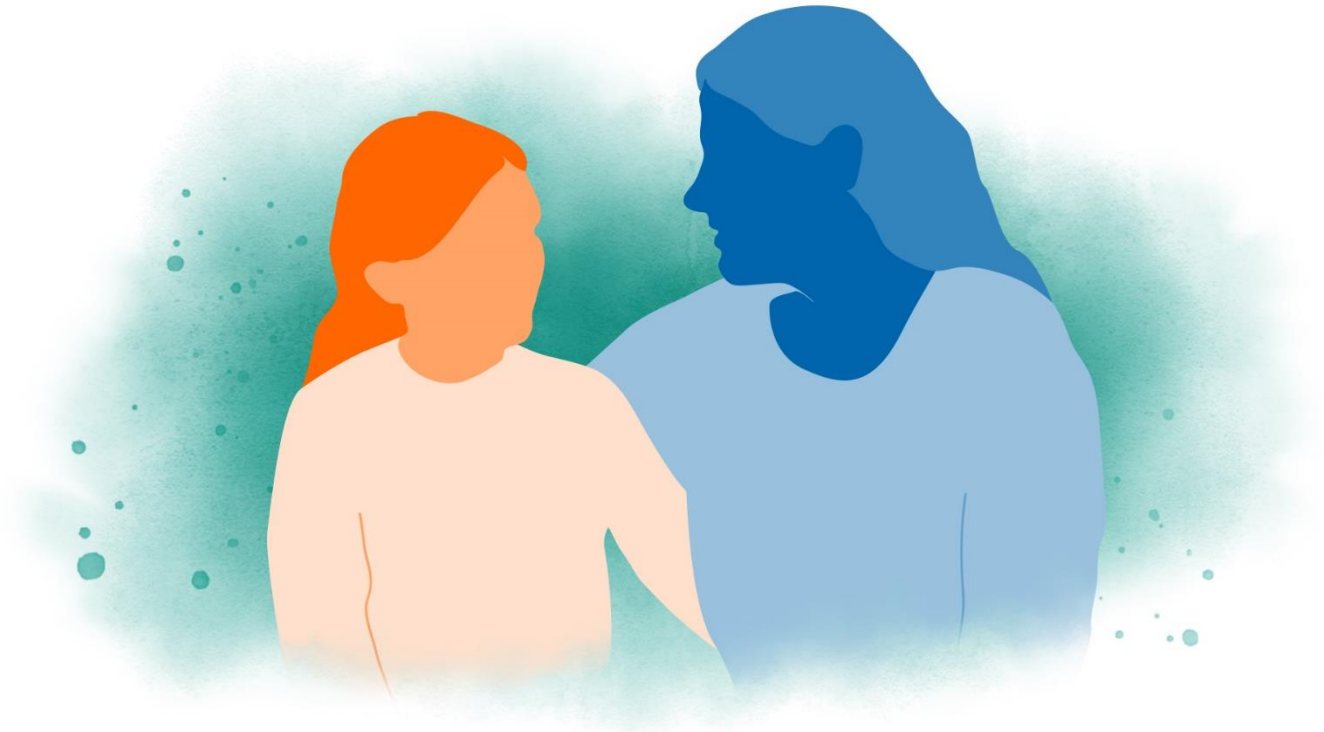
Vägen till ett minskat bruk

- ↓ Minska tillgängligheten till produkterna
- ↓ Minska efterfrågan och den sociala acceptansen
- ↑ Öka tillgängligheten till avvänjning

Avslutningsvis

- Ansvar för barn och unga
- Försiktighetsprincipen gäller
- Behöver göra mer
- Finns många verktyg
- Tillgång till avvänjning och stöd

Tack

Håll dig uppdaterad via vår webbplats,
vårt nyhetsbrev och våra sociala medier.

Folkhälsomyndigheten

www.fohm.se • fohm.se/nyhetsbrev • Sociala medier • Podden Liv & Hälsa